

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

Hoe was het concert?

Laat ons weten wat je ervan vond & maak kans op deze exclusieve **Apple Beats**-hoofdtelefoon.

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | classic.nl

Scan de QR of ga naar
www.classic.nl/acties

Woensdag 23 juli 2025

Grote Zaal 20.00 uur

Australian Youth Orchestra
David Robertson, dirigent
Christian Li, viool
William Barton, didgeridoo

Peter Sculthorpe 1929-2014
Earth Cry (1986)

Felix Mendelssohn 1809-1847
Vioolconcert in e, op. 64 (1844)
Allegro molto appassionato
Andante
Allegretto non troppo - Allegro molto vivace

PAUZE

Pjotr Tsjaikovski 1840-1893
Symfonie nr. 4 in f, op. 36 (1877-78)
Andante sostenuto - Moderato con anima
Andantino in modo di canzona
Scherzo: Pizzicato ostinato, Allegro
Finale: Allegro con fuoco

TOELICHTING

Peter Sculthorpe werd sterk geïnspireerd door zijn geboorteland Australië. In veel van zijn stukken vermengde hij de muziek van de Aboriginals met klassieke muziek. In *Earth Cry* deed hij dat door een klassiek orkest met een didgeridoo te laten samenspelen. De titel van het werk geeft aan wat Sculthorpe ook inspireerde: het welzijn van de aarde, het milieu en de plaats van de mens daarin. In *Earth Cry* wisselen langzame smeekbedes en snelle rituele muziek elkaar af.

Schoonheid op één vioolsnaar

Felix Mendelssohn had de openingsmelodie voor zijn *Vioolconcert* al een tijdje in zijn hoofd, maar eenmaal uitgeschreven beseftte hij dat hij daarvoor alleen de hoogste snaar van de viool nodig had. Mendelssohn, van huis uit pianist, ging te rade bij zijn vriend Ferdinand David, een bekend violist. Die stelde hem gerust: er was niets mis met de melodie. Integendeel: het is een prachtig thema waar de violist het concert mee opent. David, concertmeester van het Gewandhausorchester Leipzig, hielp Mendelssohn ook met andere passages in het concert en schreef de solocadens in het eerste deel. Door de delen van het concert zonder onderbreking in elkaar te laten overgaan, heeft Mendelssohn de drie delen tot een eenheid gesmeed. David, die de première speelde, was tevreden: 'Er was maar één goed vioolconcert, nu zijn er twee.' Mendelssohn wist meteen over welk ander concert zijn vriend het had en antwoordde: 'Ik wil niet wedijveren met Beethoven.'

Het noodlot van Tsjaikovski

Alarm! Zo begint de *Vierde symfonie* van Pjotr Tsjaikovski. De opening van het stuk

wordt het 'noodlotmotief' genoemd. Het noodlot was voor Tsjaikovski het leven zelf: dat van een overgevoelig en uiterst kwetsbaar persoon, worstelend met zijn homoseksualiteit in het Rusland van de negentiende eeuw. Tsjaikovski's steun en toeverlaat in deze tijd was Nadezjda von Meck, met wie hij een innig briefcontact had. Hij schreef haar dat 'onze symfonie een verklanking is van de meest intieme gedachten en emoties'. Het eerste deel beschrijft hij als een harde realiteit met snel voorbijkomende dromen en visioenen van geluk. In het tweede deel blikt Tsjaikovski terug op zijn kindertijd, op 'herinneringen die bitterzoete emoties oproepen, gevoelens van intimiteit en tegelijkertijd onoverbrugbare afstand'. Na het derde deel, een serie wazige visioenen, probeert Tsjaikovski in het vierde deel het leven van de zonnige kant te zien: 'Een individu voelt isolatie in een menigte, maar kan tegelijkertijd voldoening vinden door de massa om hem heen.' In het tweede thema klinkt de melodie van het Russische volksliedje *In het veld stond een berkenboom*. Net als je vermoedt dat het geluk aan de winnende hand is, herinnert het noodlotmotief Tsjaikovski aan zichzelf.

Bart de Graaf

BIOGRAFIE

Het **Australian Youth Orchestra** biedt jonge musici de kans om orkestervaring op te doen in binnen- en buitenland. Deze opleidingsprojecten vonden in hun eerste vorm al in 1948 plaats. Ze leverden het orkest verschillende prijzen op, onder meer bij de ARIA Music Awards. De Amerikaan **David Robertson**, voormalig chef-dirigent van het Sydney Symphony Orchestra, is hoofd orkeststudies aan de Juilliard School in New York. Hij leidde vrijwel alle beroemde orkesten in Europa en de VS en maakte ook naam als operadirigent. Hij is tevens hoornist en componist. **Christian Li**, in 2007 in Australië geboren, was op tienjarige leeftijd de jongste winnaar ooit van de Yehudi Menuhin International Competition for Young Violinists. Hij tekende op zijn twaalfde, als jongste artiest, bij het platenlabel Decca Classics. Zijn debuutalbum, met onder andere Vivaldi's *De vier jaargetijden*, leverde hem vijfsterrenrecensies op. Het wonderkind trad op in Carnegie Hall en soleerde bij onder meer de orkesten van Sydney en Melbourne. Christian Li bespeelt de Youssupov-Hoffman Guarneri del Gesù uit 1737, met dank aan een Europese mecenas, en speelt met een stok van François Peccatte. De Australische Aboriginal **William Barton** is een bekende multi-instrumentalist, singer-songwriter en componist. Hij leerde het bespelen van de didgeridoo van zijn oom Arthur Peterson en andere mensen uit de Kalkadungu-stam. Hij trad op met Aboriginaldansgroepen en maakte als zeventienjarige zijn debuut met het Queensland Symphony Orchestra. Sindsdien heeft hij naam gemaakt met zijn solo-optredens met klassieke orkesten.

SUMMARY

In *Earth Cry*, the Australian composer Peter Sculthorpe combines classical instruments with Australia's legendary didgeridoo. *Earth Cry*, like many of Sculthorpe's pieces, is inspired by the planet, the environment, and the role of humanity. Felix Mendelssohn found composing a violin concerto challenging, although that is hardly apparent to listeners. Mendelssohn, a composer and pianist, turned to Ferdinand David, the famous violinist, for advice. Their collaboration resulted in one of the most beloved violin concertos of all time. Unlike most concertos, Mendelssohn's begins with the soloist entering immediately, without any introduction. Mendelssohn could hardly wait to hear the beautiful melody which had been haunting him for weeks. Pyotr Tchaikovsky's *Fourth Symphony* has a very different opening: it begins with an alarmingly forceful motif that represents fate. Tchaikovsky was an extremely vulnerable person who struggled with his homosexuality throughout his life and never found true happiness. He referred to the first movement of the symphony as 'an unbroken alternation of harsh reality with fleeting dreams and visions of happiness.' The second movement is based on bittersweet memories of his youth. In the last movement, it seems as if the sun is about to break through the clouds, but then the fate motif brings the listener back to reality.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer. **Lees bijvoorbeeld het interview met Christian Li op concertgebouw.nl/christian-li.**

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

do 28/08

20.00 uur
Grote Zaal

Tsjaikovski's Symfonie nr. 5 en Renaud Capuçon in Mozart

Manfred Honeck leidt het Gustav Mahler Jugendorchester in Tsjaikovski's dramatische en melodierijke *Vijfde symfonie*. De Franse violist Renaud Capuçon, ooit de spraakmakende concertmeester van dit geweldige orkest, soleert in Mozarts *Derde vioolconcert*.

